ویژه نامه مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی ایران، سال ۱۴۰۳
یازدهمین کنگره سالیانه اخلاق و پزشکی ایران و
هشتمین کنگره اخلاق پرستاری ایران

ارائه پوستر

بررسی موانع گزارش‌دهی خطاهای دارویی در پرستاران ایران: مرور روایتی

فائزه رستمیان[1]*، فاطمه خسروی[2]

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹

۱. گروه پرستاری کودکان و نوزادان، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران.
۲. گروه پرستاری کودکان و نوزادان، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گنبد کاووس، ایران.

نویسنده مسئول:
Email: faezeh78rostamian@gmail.com

چکیده

گزارش‌دهی خطاهای دارویی، در ارتقاء ایمنی بیمار و بهبود کیفیت مراقبت‌های پرستاری، بسیار اهمیت دارد. این گزارش‌دهی می‌تواند به شناسایی و کاهش اشتباهات پزشکی و درمانی منجر شود و در نتیجه، کیفیت مراقبت‌ها را بهبود بخشد؛ بااین‌حال، موانعی متعدد در مسیر گزارش این خطاها وجود دارد که می‌تولند مانع گزارش‌دهی و موجب تداوم اشتباهات در محیط‌های بالینی گردد. این مطالعه با هدف تعیین موانع گزارش‌دهی خطاهای دارویی در پرستاران ایران از طریق مرور روایتی انجام شد. در این مطالعه‌ی مرور روایتی، کلیدواژه‌های پرستاران، موانع گزارش‌دهی، علل گزارش‌ندادن، خطاهای دارویی، اشتباهات دارویی، ایران و معادل‌های انگلیسی آن‌ها در پایگاه‌های داده‌ی Science Direct، PubMed، SID، Scopus، CINAHL، Magiranو موتور جست‌وجوگر Google Scholar جست‌وجو شدند. مقالات تحقیقی به زبان فارسی و انگلیسی که بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۳ در زمینه‌ی موانع گزارش‌دهی خطاهای دارویی در پرستاران ایران منتشر شده بودند و امکان دسترسی به متن کامل آن‌ها فراهم بود، برای بررسی انتخاب شدند. در مجموع، ۶۷ مقاله در جست‌وجوی ابتدایی شناسایی شد که پس از بررسی عنوان و چکیده و در برخی نمونه‌ها، مطالعه‌ی متن کامل مقالات، ۲۳ مقاله که با هدف پژوهشی این مطالعه همخوانی داشتند، انتخاب و بررسی شدند. نتایج بررسی مقالات نشان داد، موانع گزارش‌دهی خطاهای دارویی در پرستاران ایران شامل عوامل فردی و سازمانی و فرهنگی متعدد است. مهم‌ترین موانع فردی عبارت‌اند از: ترس از پیامدهای قانونی و شغلی، نگرانی از تأثیر منفی بر ارزیابی عملکرد و ترس از برچسب‌گذاری بی‌لیاقتی. از سوی دیگر، موانع سازمانی شامل فشار کاری، کمبود زمان، نبود سیستم گزارش‌دهی کارآمد و فقدان پشتیبانی از سوی مدیران و همکاران است؛ همچنین، فرهنگ ایمنی ضعیف در بیمارستان‌ها و آموزش اندک در زمینه‌ی اهمیت گزارش‌دهی خطاها از دیگر عوامل محدودکننده‌ی گزارش‌دهی است. برای کاهش این موانع، ضروری است که مدیران بیمارستان‌ها و مسئولان سیستم‌های بهداشتی با فراهم‌کردن آموزش‌های مناسب و ایجاد فضای حمایتی، پرستاران را به گزارش‌دهی تشویق کنند. ایجاد جلسات آموزشی منظم و اعلام نتایج گزارش‌دهی به‌صورت مثبت و بدون قضاوت می‌تواند اعتماد پرستاران را به سیستم گزارش‌دهی افزایش دهد؛ همچنین، تقویت سیستم‌های گزارش‌دهی و ارتقاء فرهنگ ایمنی با مشارکت فعال پرستاران و مدیران، به بهبود کیفیت مراقبت‌های پرستاری و کاهش خطاهای دارویی کمک می‌کند.

واژگان کلیدی: پرستاران، خطاهای دارویی، گزارش‌دهی، موانع.

[Downloaded from ijme.tums.ac.ir on 2026-03-14]

Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine, 2025, Vol. 17, Supplement
11th Annual Iranian Congress of Medical Ethics and
8th Nursing Ethics Congress

Poster Presentation

Barriers to Reporting Medication Errors Among Nurses in Iran: A Narrative Review

Faezeh Rostamian*[1], Fatemeh Khosravi[2]

Published: *30 December 2025*

1. Department of Pediatric and Neonatal nursing, School of Nursing and Midwifery, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.
2. Department of Pediatric and Neonatal nursing, School of Nursing and Midwifery, Golestan University of Medical Sciences, Gonbad Kavous, Iran.

Corresponding Author
Email: *faezeh78rostamian@gmail.com*

Abstract

Reporting medication errors is essential for improving patient safety and enhancing the quality of nursing care. By identifying and reducing medical and treatment errors, reporting helps foster better care practices. However, various barriers prevent nurses from reporting errors, allowing mistakes to persist in clinical environments. This study aims to identify the barriers to medication error reporting among nurses in Iran through a narrative review. This narrative review involved searching articles from several databases, including ScienceDirect, PubMed, SID, Scopus, CINAHL, Magiran, and Google Scholar, using keywords such as "nurses," "barriers to reporting," "causes of non-reporting," "medication errors," "drug mistakes," "Iran," and their English equivalents. Research articles in both Persian and English, published between 2011 and 2024, which focused on barriers to medication error reporting among nurses in Iran and offered full-text access, were selected for review. Initially, 67 articles were identified. After reviewing the titles, abstracts, and in some cases, full texts, 23 articles were selected and analyzed based on their alignment with the research aim. The review revealed that barriers to reporting medication errors among nurses in Iran are influenced by individual, organizational, and cultural factors. Individual barriers include fear of legal and professional consequences, concerns about negative impacts on performance evaluations, and fear of being labeled incompetent. Organizational barriers consist of workload pressures, lack of time, inefficient reporting systems, and a lack of support from managers and colleagues. Additionally, a weak safety culture in hospitals and insufficient training on the importance of error reporting further hinder the reporting process. The findings of this study indicate that barriers to reporting medication errors among nurses in Iran are primarily due to individual, organizational, and cultural factors. To address these barriers, it is crucial for hospital administrators and healthcare system officials to provide appropriate training and foster a supportive environment that encourages error reporting. Regular training sessions, coupled with positive, non-judgmental feedback on error reporting, can enhance nurses' trust in the reporting system. Strengthening reporting systems and cultivating a safety culture with active involvement from both nurses and administrators will not only improve the quality of nursing care but also reduce medication errors.

Keywords: Nurses, medication errors, barriers, reporting.

Copyright © 2025 Tehran University of Medical Sciences. Published by Tehran University of Medical Sciences.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

[Downloaded from ijme.tums.ac.ir on 2026-03-14]